

Csontváry Kosztka Tivadar Általános Iskola Öko-újságja
14. szám   IV. évfolyam 2. szám

Kedves Olvasók!

Mint látjátok, idén kicsit másképp néz ki az iskolaújság. Az 5.a néhány tanulója sokat segített ebben. Igyekeztünk még gyerek barátabbá tenni az újság hasábjait, reméljük mindenki talál valami olvasnivalót.

Az iskolánk 40. évfordulója rendkívülre sikeredett: 2020. március 13.-án bejelentették, hogy bezárnak az iskolák, és elindul a digitális, tantermen kívüli oktatás. Így, sajnos, a terveink meghiúsultak. De a korábban készült rajzaitok, és néhány újabb anyaggal, sikerült ezt a különleges számot összeállítani.

Idei fő ökotémánk a Globális Célok lesznek. Megpróbáljuk ezeket a fennkölt célokat a ti nyelvetekre lefordítani, megmagyarázni, ötleteket adni a megvalósulásra.

Köszönjük továbbra is az iskola vezetésének a támogatást és a lehetőséget.

Mindenkinek kellemes időtöltést kívánunk!

Szerkesztőség

8 érdekesség Csontváryról

#1. Egy évben az egyfülű festővel

Aki ugye Van Gogh. Aki 1853-ban született. Pont mint Csontváry. Ez egyébként csak egy apró érdekességmorzsa, amit lazán elhinthetsz műkedvelő társaságban. Ahogy azt is, hogy [Csontváry Kosztka Tivadar](#) valójában Kosztka Mihály Tivadarként látta meg a napvilágot. Mivel a Kosztka vezetéknevén a szláv 'csont' jelentésű szóból ered (lengyel kość, orosz кость), az ifjú Tivadarnak nem kellett sokáig töprengenie, hogy előrukkoljon a családnév magyarosított verziójával, a Csontváryval.

Csontváry egyébként osztrák-magyar állampolgár volt és rengeteget utazott. A Közel-Kelet volt az egyik kedvence, nem csoda, hogy az intenzív fűszerillatáról nevezetes régió több képéről is visszamosolyog ránk.

<http://davincistudio.hu/festok/csontvary-kosztka-tivadar/>

GLOBÁLIS CÉLOK

A Fenntartható Fejlődésért

For assets and information mail to: TheGlobalGoals@trolback.com TROLLBÄCK + COMPANY +1 212 5293 010

Környezetünk

A természetet nagyon szeretetem, ezért fontosnak tartom a védelmét. A szüleimmel rendszeresen járunk kirándulni, szívesen töltjük az időt a friss levegőn. De sajnos sokan nem figyelnek erdőink, vizeink, utcáink tisztaságára. Ezért kérek, fogjunk össze, hiszen mi is sokat tehetünk a környezetünkért. Pár dolog, amin te is tudsz változtatni:

- Kirándulásnál ne dobd el a szemeted!
- Amikor lehet, használj rendes üveget vagy tartós kulacsokat!
- Mielőtt elmész vásárolni, dobj be néhány erősebb szatyrot a táskádba! Azzal, hogy egy szatyrot többször is használsz, szintén sokat teszel a környezeted érdekében.

- A biciklizés ingyenes, egészséges, ráadásul a levegőt sem szennyezi. Ha nincs biciklid és a távolság nem nagy, mehatsz gyalog is.
- Ha kilépsz a szobából és nincs bent senki, kapcsold le a villanyt! Amikor pedig csak lehet, húzd el függönyt, és engedd be a természetes fényt!

Csontváry Kosztka Tivadar Általános Iskola ÖKO-újságja

- Mielőtt este lefekszel, nézz körül a szobádban! Áramtalanítsd a számítógépet, kapcsold ki a tévét, húzz ki minden lehetséges dolgot a konnektorból! Sajnos sokszor a bekapcsolva felejtett vagy bedugva maradt készülékek majdnem ugyanannyi áramot fogyasztanak, mint amikor használatban vannak! Ez pedig hosszútávon hatalmas pazarlás!
- Zárd el a csapot! Talán nem is hinnéd, de ha fogmosás közben folyik a csap, percenként 7,5 liter víz folyik el.

Ne feledkezzünk meg a szelektív hulladékgyűjtőkről sem! A kicsiknek a Fülemlüle zenekar nyújt segítséget. Szelektív dal: https://www.youtube.com/watch?v=M93S6SQ_zQQ

Köszönöm a figyelmet!

Írta: **Hurta Márk**

8 érdekesség Csontváryról

#2 - Gyógyszerészből ecsetforgató

Vajon mi kell ahhoz, hogy egy végzett gyógyszerész, aki mellel a jog felé is kacsintgat, pemzlire cserélje a pipettát? Csupán néhány dolog: egy saját útját követő apuka, egy tehetségre figyelő patika tulajdonos és egy isteni hang. Utóbbi valóságossága mondjuk megkérdőjelezhető.

Csontváry apuka, alias Kosztka László, maga is gyógyszerész volt. A kor szokásaival ellentétben nem dohányzott és alkoholt sem ivott. Az ő szenvedélye a pirotechnika volt: amatőr tudósként előszeretettel kísérletezett egyszerűbb robbanószerekkel és tűzijátékokkal.

Édesapja kísérletező kedvét és életigenlését látva nem csoda, hogy mindenki Csontváryja is megtanult hallgatni a belső hangjára. 1879-ben például önkéntes mentőnek állt a nagy árvíz idején. Az ország sorsát is a szívében viselte: és bár sokat töprengett azon, miként lehetne fellendíteni a gazdaságot, a miniszterek semmibe vették a selyemhernyó tenyésztésre vonatkozó ötletét. Valószínűleg jól tették: aligha valószínű, hogy Magyarország képes lett volna elhappolni a “mi vagyunk a selyemnagyhatalom” státuszt.

#3 - Festői pálya

Aki azt gondolja, hogy Csontváry ecsettel a kezében született, téved. A kamasz éveit taposó Tivadar ugyanis apja nyomdokaiba lépett, és gyógyszerésznek tanult. Az, hogy végül festő lett, a véletlen műve volt. Már amennyiben hiszünk a véletlenben.

Egy nap Csontváry a patika előtt ücsörgött és unalmában az egyik vénycédula hátuljára pingálgatott. Méghozzá egy ökrös szekeret. Az idős patikus megpillantotta a művet és egy “Hisz maga festőnek született!” felkiáltással megadta a kezdő löketet a festővé válás útján. Csontváry ezek után hangot hallott, amely így szólt: “Te leszel a világ legnagyobb napút festője”. Az efféle sugallmazásoknak, akárcsak annak, amelyik szerint meg kell kóstolni a hűtőben lévő torta maradékot, érdemes eleget tenni, nem igaz?

Persze nem mindig jó jel, ha az ember hangokat hall. Csontváry esetében is felmerült a skizofrénia gyanúja, bár sosem kezelték ezzel a betegséggel. Érdékesség, hogy Csontváry boncjegyzőkönyvét még a híres genetikus, Czeizel Endre is tanulmányozta, és a kutatómunka végén arra a következtetésre jutott, hogy Csontváry elméjével az égvilágon semmi gond nem volt.

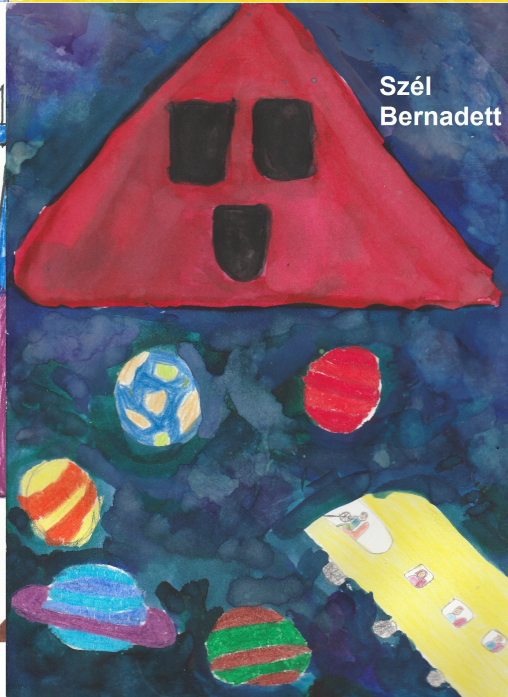
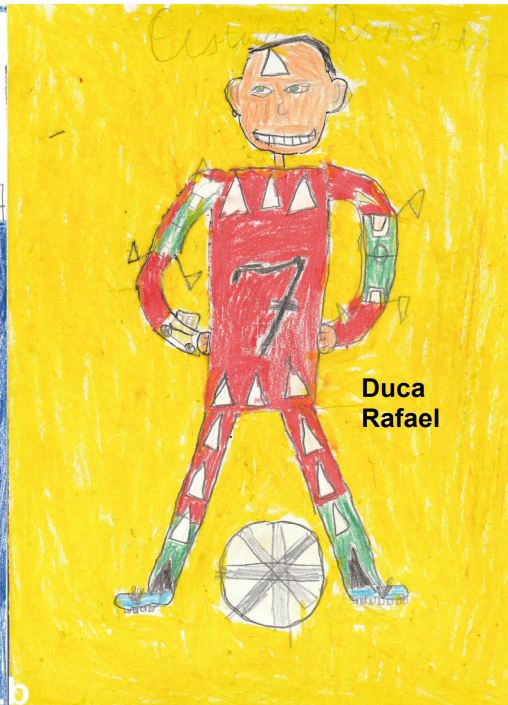

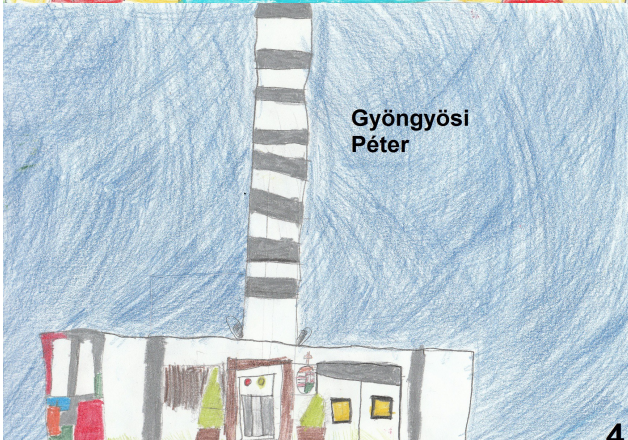
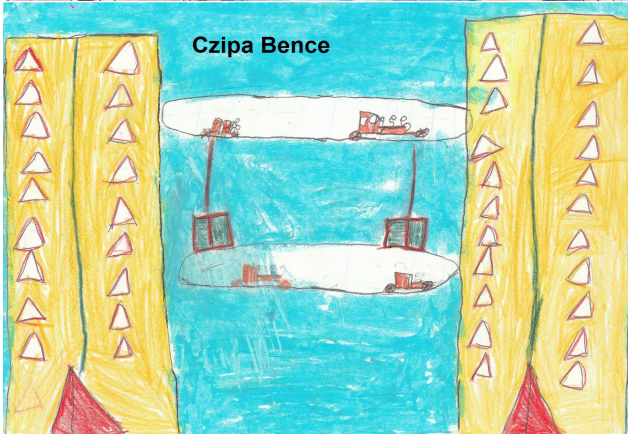
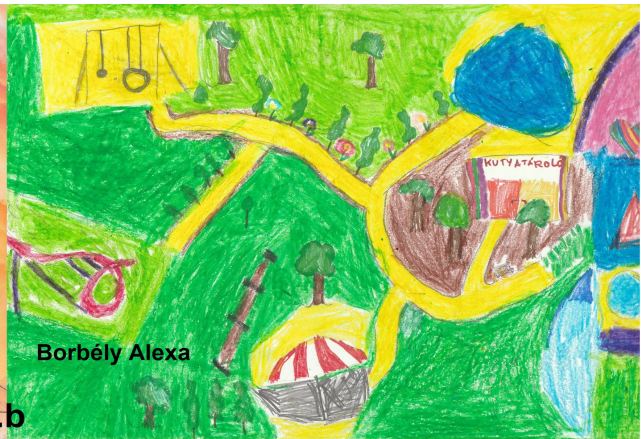
Iskolánk hírei:

40 éves az iskolánk! Gratulálunk!

Tavaly megkértünk benneteket, hogy rajzoljátok le, hogyan képzelitek el iskolánkat 40 év múlva. Köszönjük, hogy 40 éves iskolánknak 40-en kicsi és nagy rajzolt. Hála jár a felkészítő pedagógusoknak is: **Szabó Ágnes** (2.b, 4.b), **Magyarosné Mencző Anita** (4.a), **Lakatos Irén Éva** (5.a), **Kovács Beatrix** (felsősök). Jó szórakozást a képekhez!

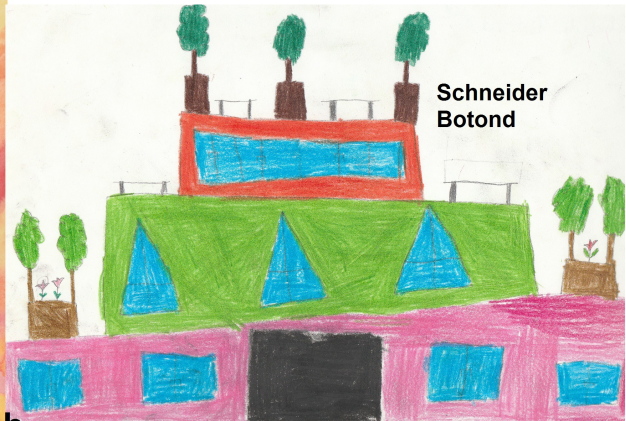

Pircsuk
Boglárka

Schneider
Botond

4.b

Székely Dzsesszika

Vadász
Roland

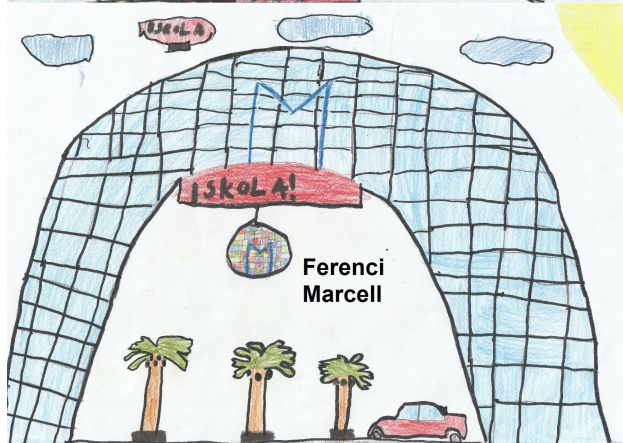

Bíró
Bálint

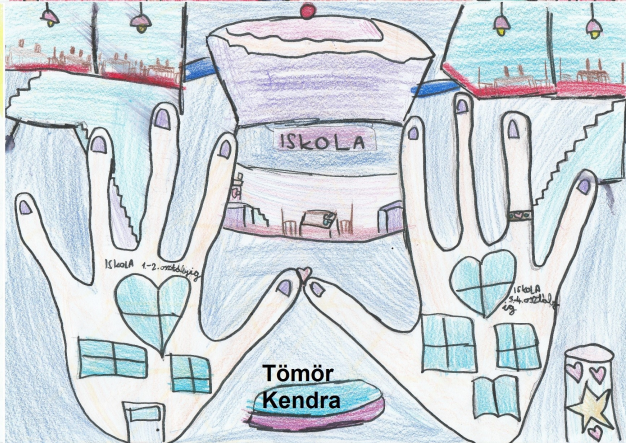
4.a

Értékes
Klára

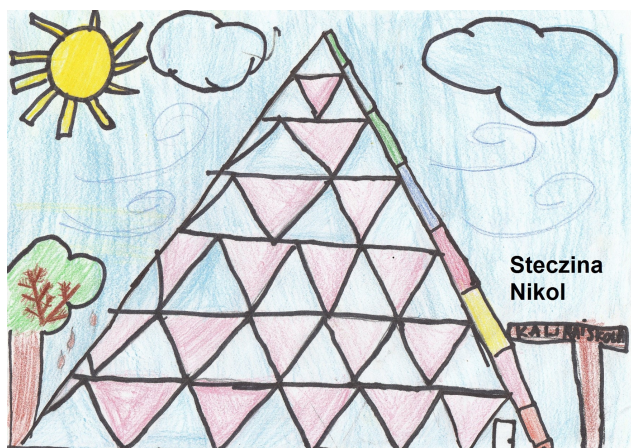

Ferenci
Marcell

Tömör
Kendra

4.a

5.a

8 érdekesség Csontváryról

#4 - Anyaghasználat

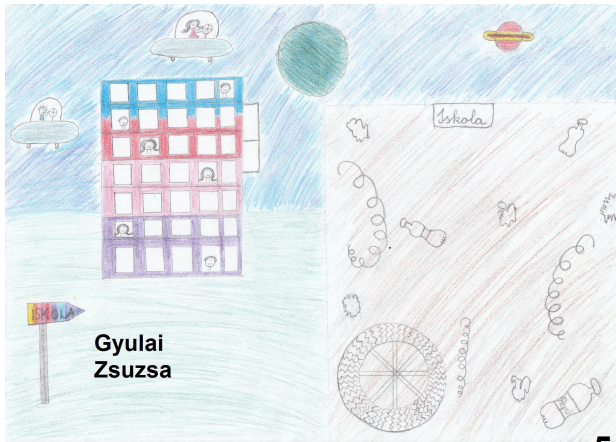
“Csontváry olajjal festett” - mondják sokan. Nos, nem.

Csontváry egy maga által kevert speciális festéket használt.

A Magyar Nemzeti Galéria két kutatást is támogatott a hatvanas években, és bár mindkettő félbeszakadt, azt sikerült megállapítani, hogy Csontváry egy temperához hasonló festékkel dolgozott, amely alkalmas volt arra, hogy vászonra vesse “pasztellesen csillogó napútszíneit.”

Később, immár a 21. században, a pécsi Janus Pannonius Múzeumban őrzött képek is mikroszkóp alá kerültek, már ami a festék szerkezetét illeti. A kutatók arra a következtetésre jutottak, hogy Csontváry olajmentes festékkel dolgozott, ami igencsak bölcs döntés volt a részéről, máskülönben a festékválasztása megakadályozta volna, hogy valóra váltsa az isteni kinyilatkoztatást, és a világ legnagyobb napútfestője váljon belőle. Az olajfestékkel ugyanis képtelenség lett volna vászonra varázsolni az általa vágyott színeket, ráadásul az olaj bázisú tubustöltelék rendkívül drága, csigatempóban szárad és az évek előrehaladtával még sötétedik is.

Gyulai Zsuzsa

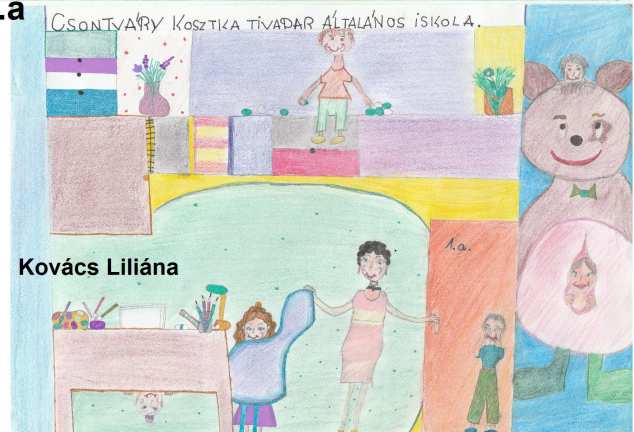

Hurta Márk

Karácsonyi Orsolya

5.a

Kovács Liliána

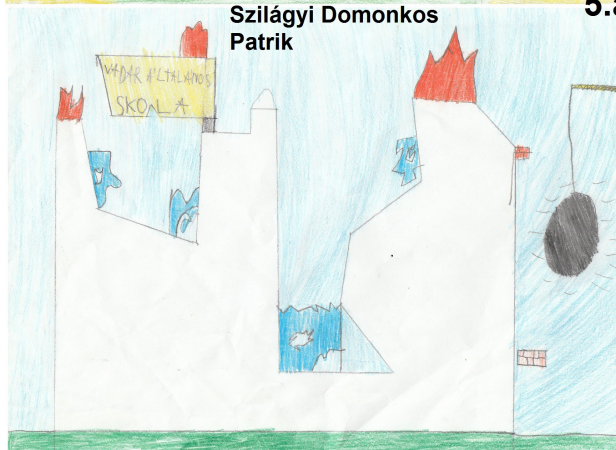

Parti Diána

Plajner Júlia

5.a

Szilágyi Domankos Patrik

Tilli Ferenc Dániel

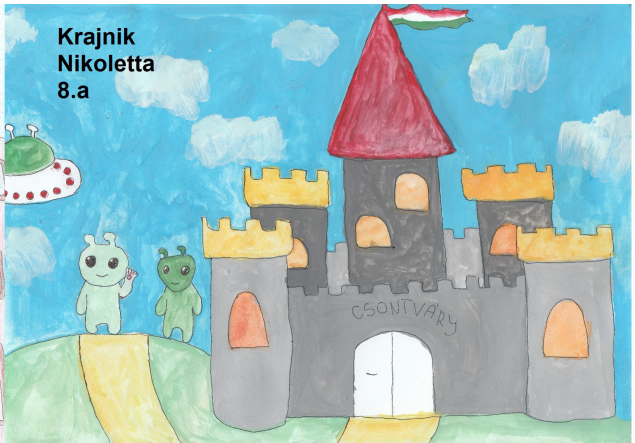

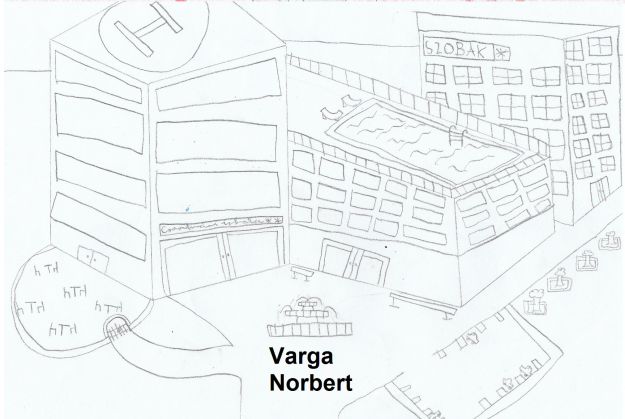
Csontváry Kosztka Tivadar Általános Iskola ÖKO-újságja

Értékes 8.a
Anna

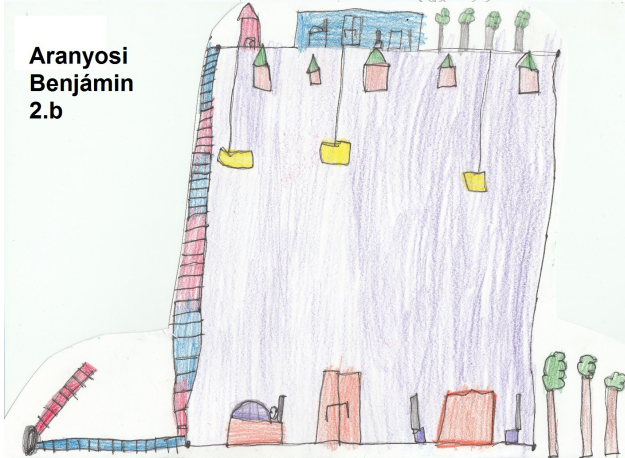
Krajnik
Nikoletta
8.a

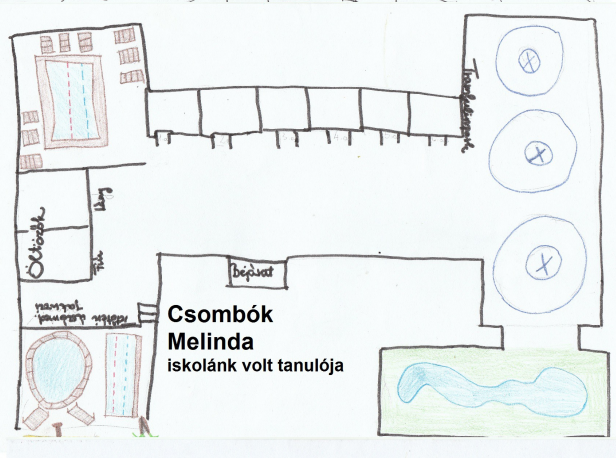
Varga
Norbert

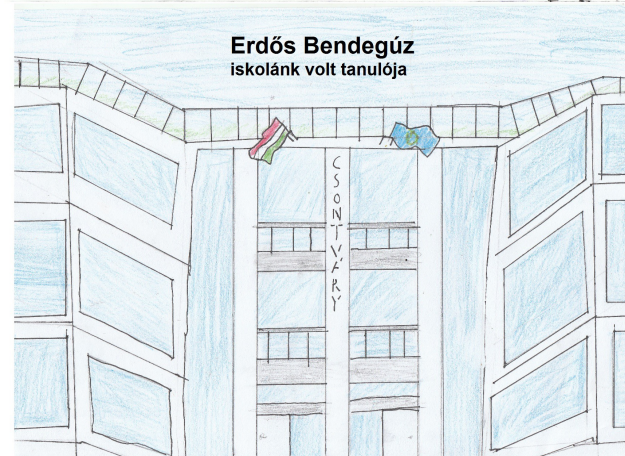
Nagy Gergő
iskolánk volt
tanulója

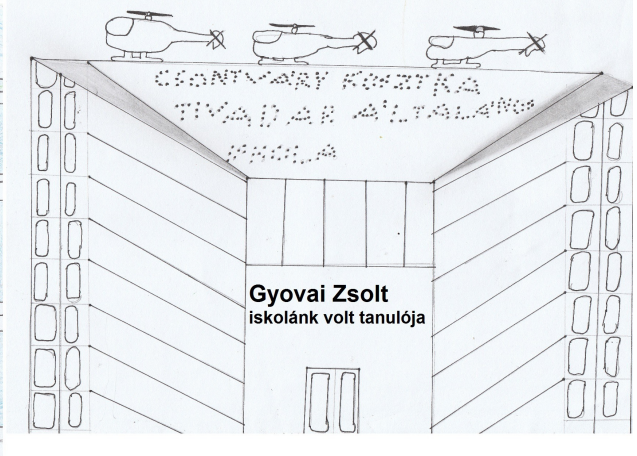
Aranyosi
Benjámin
2.b

Csombok
Melinda
iskolánk volt tanulója

Erdős Bendegúz
iskolánk volt tanulója

Gyovai Zsolt
iskolánk volt tanulója

Egy verssel és néhány érdekességgel emlékezzünk iskolánk névadójára is!

Nagy László: Csontváry

Ő: a bábeli magasba emelt fej, gigászi
vörös szemgolyó a kételyek fölött,

világnagy vásznon ecset- és üstökös-egység,
ágyúzzák letről a köznapi méretek,

kicsi királyok, erőtlenek és nevetségesek,
mert ISTEN SZÖRNYETEGE, emberkék végzete ő,

temérdek sugár-erő, transzformált örület,
kapcsolják rá uraim a várost: a lámpa mind kigyúl,

egyszeri csoda, a Nap fia ő, aki agyára
fölv teszi koronának a lángoló Kárpátokat!

Rágalom, hogy a szoba sarkába a százszor kifőzött
teahalomra buktatja el a halál –

északról délre zuhan, elrúgva úgy a mediánt,
hogy billen a láthatár, minden egyensúly fölborul,

rágalom, hogy Tivadar festőt a cicái kikezdi,
máig is oroszlánok vesződnek izmaival!

Vigyázat, itt jön, mint féreg nélküli dicsőség,
hús-valósága csak emlék, arra már szüksége nincs.

Átörökítve magát a világ velő-kötegébe,
lett magaslati hó, szűziség, lombzene, bilincstelen,

agyaras hegyi folyó, azúr vadkanok rohama,
új látomás a rónán, délibáb-rontó vihar,

tűnődve is őrlő jelenés, lidérc a tükörben,
fehéren rémlő bika, aki márvány és patyolat.

Figyelem! beszél az elárvult aszkéta mester,
sivatag korban új szépség, szakálla rostolt acél,

keze a nagy korszakok lapjait fordítja kínba,
Mona Lisa arany méhe már villámló görcs és aszály.

Rikolthat a művész az égen kén s kobalt páváiból,
törvény, hogy cédrussá váljon a milliogyökű magány.

Itt áll, mennydörgő teteje a csillagoknak hinta,
termi magának a kint örökre, fejünknek a szédületet.

Rábukkantunk egy különleges Európa-térképre, és nem győzünk gyönyörködni benne
Felkerült a *Redditre* a minap egy Európa-térkép, amelyen mindegyik államot egy onnan származó művész képvisel úgy, hogy országformába öntötték egy kiválasztott festményüket. Ez kicsit nyakatekerten hangzik így, de amint megpillantod a térképet, egyből világos lesz – ja, és nem kevésbé gyönyörű.

Hogy megemlítsünk néhányat közülük:

Franciaországot **Claude Monet: Naplemente a kikötőben,**

Hollandiát **Jan Vermeer van Delft: Leány gyöngy fülbevalóval,**

Németországot **Caspar David Friedrich: Vándor a ködtenger felett,**

Norvégiát **Edvard Munch: A sikoly,**

Olaszországot **Leonardo da Vinci: Mona Lisa,**

Spanyolországot **Pablo Picasso: Guernica,**

Magyarországot pedig **Csontváry Kosztka Tivadar: Az öreg halász** című alkotása képviseli. Aki jobban elmerülne a térképen látható festmények világában, az itt folytathatja a bűvárkodást.

Forrás: <https://player.hu/kult/kulonleges-europa-terkep/?fbclid=IwAR3NfPEDiMDe5N3RWHjMjhHrJVXo3FBEIyOO8szrx3nAr1Bhs4tfhGiL9ag>

8 érdekesség Csontváryról

#5 - Napfestés

Nem, ez nem azt jelenti, hogy napestig napkorongokat festett.

A napfestés vagy napút festés egy saját maga által megalkotott kifejezés, amely arra utal, hogy képein nagy hangsúlyt fektet a napszakok színvilágának bemutatására. Csontváry arra törekedett, hogy bebizonyítsa: a levegő és a fény sziporkázó játéka a vásznon is festői tüneményt eredményez.

“Megtalálta a napút színeket: világító sárgát, lángoló pirosat, fájdalmas rózsaszínt, borzongató kéket. Csontváry Kosztka Tivadar birodalmában tombol a napfény.” - írta [Szigethy Gábor](#) Csontváry önéletrajzi könyvének előszavában. Borzongató kékek és lángoló pirosak: hát nem csodálatos?

#6 - Élet a Magányos cédruson túl - avagy a legfőbb művek

Ha bájos zöld ufók azt mondják éjjel, hogy elrabolnak, hacsak nem mondasz nekik egy Csontváry-képet, akkor a legtöbben azt mondanák, hogy “Magányoscédrus, Magányoscédrus, hadd maradjak!” Kivéve azok, akik esetleg kíváncsiak arra, hogy hol van a bájos zöld ufók birodalma.

Nem véletlen, hogy nálunk is pont ezt a képet lehet megfesteni. Ami jó, mert ha jönnek az ufók, és a hirtelen rémületben nem jut eszedbe a kép címe, akkor elég közepesen rémült tekintettel a falra mutatni, ahol ott lóg az általad megfestett Magányos cédrus másolat.

Ha tegyük fel, valaki megkérdezte volna Csontváryt, hogy neki melyik a kedvenc festménye, akkor valószínűleg az 1906-ban elkészült “Naptemplom Baalbekben” című alkotását említette volna meg. Rockenbauer Pál világutazó így írt az ominózus vászoncsodáról.

“És megfestette a világnak méreteiben egyik legnagyobb, saját, mindinkább befelé forduló értékítéletében pedig a világ legnagyobb festményét, melynek bizarrnak tetsző, addig sohasem látott színei annyi vitára és gúnyra adtak alkalmat itthon. Pedig ezek a színek ott vannak a Libanon rózsásba látszó hegyláncán, az alkonyat felé kocogó Napnak az égre varázsolt színjátékában.

. Festményügyileg dobogós továbbá a “Zarándoklás a cédrusfához”, a “Selmecebánya látképe” és az “Öreg halász”. Utóbbi ördögien különleges. Szó szerint. Ha ugyanis tükrözzük a festményt, a meggyötört tekintetű öreg halász sátánná változik. Parádés ecsetkezelés, igaz?

Kedvenc zenekarom – írta: Varga Dzsenifer

A BTS egy dél-koreai banda, sokat turnézna, hirtelen robantak be a köztudatba. 2017-ben a Times Squareen szilvesztereztek. Sokat dolgoztak, hogy idáig el jussanak. V és Jungkook szokták írni a zenét. A művész nevük V, Rap monster vagy Rm / Rim, Jin, Jimin, J-Hope, Jongkook, Suga. A rendes nevük Kim Seok Jin, Min Yoongi, Jeong Hoseok, Kim Namjoon, Park Jimin, Kim Taehyung, Jeon Jeongkook. Sokszor járnak sportversenyekre. Jóban vannak a Blackpinkel. Miindegyiküknek van barátnője, sokat bolondoznak és nem játsák meg magukat

8 érdekesség Csontváryról

#7 - Hírnév és utóélet

Az, hogy Csontváry nevét ma már széles körben ismerik, nem pusztán a tehetségének köszönhető, hanem Gerlóczy Gedeonnak is, aki felismerte a vászonra csókolt színekavalkád különlegességét. Ő volt az, aki felvásárolta Csontváry képeit, amelyeket 1930-ban egy gyűjteményes kiállításon mutatott be a műértő közönségnek. Az első hivatalos Csontváry kiállításra 1963-ig várni kellett, igaz, ez már meghozta a mesternek a hírnevet.

Érdekesség, hogy amíg az európai művészvilág szinte egyöntetűen elismerte Csontváry zsenialitását, addig Magyarországon értetlenséggel és gúnnyal fogadták az alkotásokat. Az ok banális. Csontváry meglehetősen excentrikus személyiség volt, ráadásul élete alkonyán már szinte egyáltalán nem ivott alkoholt, nem dohányzott, táplálkozás terén pedig elsősorban gyümölcsöt és zöldséget evett. És bár a mai mindenmentes kultúrát elnézve ez az életmód felettébb menőnek tűnhet, akkoriban inkább extrém szemöldökhúzgálással megspékelt kételkedést szült. Pláne, hogy Csontváry mindemellé extrém pacifista is volt. Persze lehet, hogy a mostani poloskainvázó az ő békeszeretét is próbára tette volna.

#8 - Önéletrajzi írások

Csontváry esetében az ecset vs penna küzdelemben kétségkívül az ecset győzedelmeskedne, ugyanakkor szegény pennát sem szabad figyelmen kívül hagynunk.

Csontváry a kor új tudományos eredményeit, metafizikai és vallási vonatkozásokat is beleszótt önéletrajzi alkotásaiba. Az írások, amelyekben az író teljesen elutasítja az Őszövetséget, az örület és a zsenialitás határán táncolnak.

A korábban már említett Rockenbauer Pál a következőképp nyilatkozott Csontváry papírszántó szárnypróbálgatásairól.

“De hiszen a legendákat nem azért szeretjük, mert igazak, hanem mert – szépek. Csontváry különös, senkiéhez sem hasonlító írásai (mint ahogy festményei sem hasonlítanak senkiére, és őrá sem hasonlít senki) a magyar próza legszebb darabjai közé tartoznak – szerintem – de egy-két művészettörténészen kívül nem ismeri őket senki.”

Ennél szebben nem is lehetne megfogalmazni a művészet esszenciájának mibenlétét!

Az utókor szempontjából édesmindegy, hogy Csontváry épelméjű volt-e vagy sem, csak az számít, hogy hórihorgas vásznakra megálmodott festménycsodái varázslatos világokba repítik el a szemlélőt.

<https://www.alkotasutca.hu/blog/8-erdekesseg-amit-nem-tudtal-csontvaryrol>

Filmajánló Hurta Márktól

Sziasztok! Nagyon fontosnak tartom, hogy a tanulás után egy kicsit kikapcsolódjunk. Jó idő esetén kimehetünk biciklizni, rollerezni, gördeszkázni, sétálni. Ki mit szeret. ☺

Amikor csak lazulni szeretnél, és egy jó filmre vágysz, de nem tudod, mit nézz meg? Lehet, hogy itt lehetünk a segítségére.

Bálint és én azon voltunk, hogy a lehető legjobb filmekre hívjuk fel a figyelmedet. Most két filmet szeretnénk bemutatni nektek.

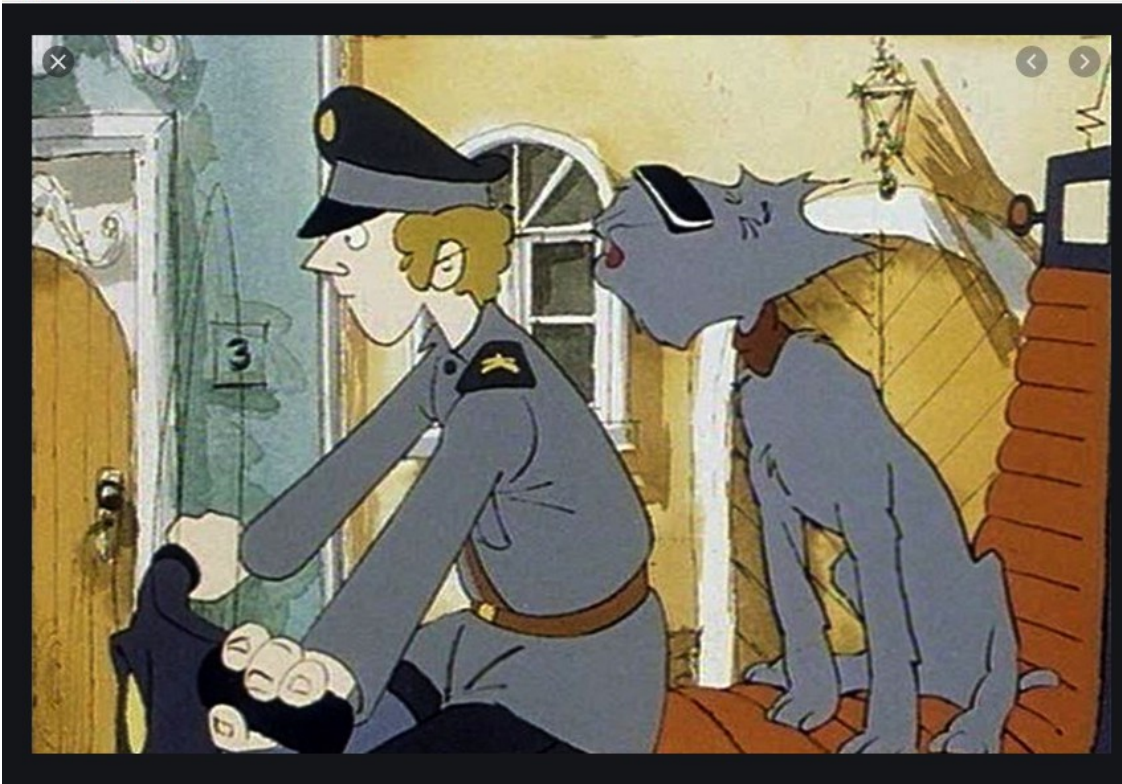
Ezt a filmet 12 éves kortól ajánlom: **Pókember irány a pókuniverzum**

Miután Homokember, Electron, Keselyű, Doctor Octopus és Kraven legyőzték Peter Parkert, az emberiség számára nem sok remény maradt. Nem sokkal ezután Miles Morales-t is megcsípi egy génmódosított pók, melynek következtében különleges képességeket fejleszt ki. Képes lesz láthatatlanná válni, az érintése pedig bénító hatású. Akadnak ellenségei is, köztük a legveszedelmesebb: Skorpió.

Kisebbeknek ajánlanám régi kedvencemet: Pityke őrmestert

A rend rendíthetetlen őre, Pityke őrmester, mindig ott terem, ahol épp szükség van rá. És a városka bővelkedik ám bűntényekben, tolvajok, piti bűnözők, csalók és komisz kamaszok rontják a levegőt az utcákon. Amint Komputer bácsi bűntényt jelez, Pityke és hűséges kutyája, Marcipán, motorra pattan és nekiindul a városnak. Ifjú barátja, Kukucs és kis barátnője, Szöszi, gyakran esnek áldozatul- vagy lesznek szemtanúi egy-egy bűnesetnek. A kislány kutyusa, Csusza, azonban mindig a védtelenek védelmére kel, ám apró termete miatt senki nem rémül meg tőle. Ám ő mégis szeretné bebizonyítani Marcipánnak, hogy egy nap belőle is lehet igazán félelmetes rendőrkapó.

Filmajánló Csombók Bálinttól

Öngyilkos osztag : A világot egy veszély sújtja. Egy szuler gonoszokból álló csapat elindult megmenteni a világot. A történet elején megismerkedünk deadshot-al, aki bérgyilkos, nekem ő volt a kedvencem. Lecsuktak mindenkit, és egy nő megkérte őket arra, hogy győzzék le a boszorkányt. Sikerült is legyőzni, de két társuk odaveszett: egyik a boszorkány testvérével harcolt és felrobbantották, meghaltak mindkettő; a másik meg akart szökni és a nyakába lévő robbanószerrel (mindenkinek volt), felrobbant.

A következő számban várható:

Öko-hírek
Iskolai hírek
Titeket érdekelhet